

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 360.
Készítők nem adnak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Szabadka új tisztviselői.

Első helyen foglalkozunk az újonnan megválasztott tisztviselőknek a polgármesternél és a főispánnál ma lefolyt tisztelgésével. Nem kritikai szempontok vezetnek bennünket; a kritikát átengedjük magának a ténynek.

A tisztviselői kart Dembitz Lajos alpolgármester vezette mindkét helyen. A polgármestert üdvözölte egyhangú megválasztása alkalmából és kijelentette a tisztviselői kar nevében, hogy hűségesen fogja támogatni azon program megvalósítása érdekében, amely programot Biró Károly dr. a közgyűlés előtt kilejtett.

Biró Károly feleletében megköszönte a tisztviselőknek személye iránt tanúsított figyelmét. Utalva egyhangú megválasztására, arra figyelmezteti a tisztviselőket, hogy e megválasztásában programjának jóváhagyását látja a nagyközönség részéről. Epen ezért megkívánhatja, hogy a program keresztülvitelében őt a tisztviselői kar támogassa, mert nem annyira őt, mint a nagyközönség érdekeit támogatják, e nagyközönség kívánságának megvalósulását mozdítják elő.

Igéri a polgármester, hogy aminő jó barátja, támogatója volt a törekvő tisztviselőknek a múltban, olyan barátja és támogatója lesz a jövőben is, de viszont kérlelhetetlen szigorral fog eljárni a hanyag tisztviselőkkel szemben.

Ezzel a tisztelgések véget értek. A polgármester egyébként már tegnap is elrendelte, hogy a tisztviselőknek hivatalos óráik folyamán hivatalukat elhagyni nem szabad, s minden igazolatlan mulasztást szigorúan fog büntetni.

Ugyancsak ma tisztelgett az új tisztviselői kar Bezeredy István főispánnál is. Itt is Dembitz Lajos volt a szónok.

A tisztviselői kar működésének programját fejtette ki a polgármester a tisztviselőknek adott válaszában. Nekünk ehhez hozzáadni valónk, belőle elvenni valónk nincs.

Egyet óhajtánánk csak megjegyezni. A rideg bürokratizmus megindokolható egyrészt, de a közigazgatás természete nem engedi meg, hogy e bürokratizmus esetleg a közönséggel szemben is érvényesüljön. A tisztviselőknek nem csak a hivatali szabályaihoz, hanem a közönség jól

felfogott érdekeihez is alkalmazkodniok kell. Itt esik meg gyakran az összeütközés a tisztviselő működése és a működés bürokratikus szabályai között. Ezen összeütközés elsimitása valóságos szizifusmunka, amelyben a polgármesternek értékelhetetlenül nehéz feladat jut ki.

Mert ha igaz az, hogy a tisztviselő van a közönségért és nem a közönség a tisztviselőért, amint azt a polgármester a közgyűlésen elmondott program beszédében kifejtette, ugy ebből okvetlenül következik, hogy ezen igazsághoz a tisztviselőket igazgató bürokratikus szabályoknak is alkalmazkodniok kell. Ha nem simulékonyak ezen szabályok, akkor a tisztviselő, — ismétlem a közigazgatás természetéből kifolyólag, — nagyon gyakran kénytelen vagy e szabályokkal, vagy a közönség érdekével összeütközésbe kerülni.

Igaz ugyan, hogy a közönségnek is elnézéssel kellene viseltetnie, hogy a közönségnek is figyelembe kellene vennie a tisztviselőket irányító bürokratikus szabályokat, ámde bizonyára a polgármester tudja legjobban, hogy ezen igazság mennyire csak elméleti igazság, s a gyakorlatban mennyiszor kell tőle eltérni.

Ebben a tekintetben tehát, szerény meggyőződésünk szerint, a tisztviselőknek is sok tekintetben szabad kezük kellene engedni, egyetlen feltételt kötve csak ki, a törvényeknek tiszteletben tartását, mert szerintünk a tisztviselőknek ily irányban biztosított cselekvési szabadsága még nem lerombolása a bürokratizmusnak, de nem megsértése a törvénynek sem. A tisztviselőknek ezt a Scylla és Karibdisz közötti bujkálását tehát szintén meg kell könnyíteni kettős okból: a tisztviselő biztosabb működésének és a közönség érdekeinek megfelelőbb kielégíthetése okából.

Az államhivatal a tisztviselőnek a közönséggel szemben biztosít teljes önállóságot és talán ez a hibája. A közigazgatási tisztviselő a közönség érdekeitől inkább függ és ha ez hibája is, de viszont biztosítéka azon elvnek is, hogy a tisztviselő a közönségért van. Ha e hiba és biztosíték közötti, áthidalhatatlannak látszó űrt a következő hat év folyamán a méltányosság átírja hidalni, akkor úgy a polgármester, mint a tisztviselők oly munkát végeznek majd, melyet példa-

képen odaállíthatnak Magyarországra valamennyi közigazgatási hatósága elé. Szabadkára nézve ez páratlanul álló dicsőség lenne.

A szabadkai katolikus népszövetség alakuló ülése. E hó 20-dikán, vasárnap délután tartja a szabadkai katolikus népszövetség alakuló gyűlését a központi katolikus kör disztermében. A gyűlés délután, a vécsernye után lesz.

Az alakulás után újra megkezdődik az agitáció és remélhető, hogy nem sokára megkezdésereződik a tagok száma. A gyűlésről különben még részletesebben is megemlékezünk.

A hódásági katolikus népszövetség. Mult vasárnap a hódásági katolikus népszövetség ülést tartott, melyen elhatározták, hogy teljes erővel felkarolják a katolikus sajtót és lépéseket tesznek egy az „Uj Lap” mintájára kiadandó német nyelvű napilap megindítása végett.

Prohászka püspök a szociálistizmusról.

Prohászka püspök Szabadkán tart konferenciákat. Közjogi s egyházi méltósága, apostoli szíve, zseniális élelátása, óriási tudása, modern szociálistizmus és csodás meggyőződése mindmegannyi fény sugar, érdekesség, becsültté teszi egyéniségét és konferenciáit mindenütt a legnagyobb vágyakozással várták, feszült figyelemmel hallgatták — és óriási eredménnyel szokta bevégezni. Alljon itt dec. 6-án Kassán mondott beszédének néhány gondolata. A keresztény szellemű szociálistizmus apoteozisa volt ez a csodaszép beszéd: a felekezeti gyűlölködés helyett a Krisztusi szeretetet hirdeti, a jogok követelése helyett a kötelesség teljesítésére figyelmeztet.

„Mi — ugymond — a kik az evangélium és a Krisztusi gondolatok alapján állunk, mindenben megegyezünk, ami a fejlődést, haladást, világfelfogást illeti, a szociálistákkal. Ami eszméink is forronganak; ami ekéink is hantolják a göröngyöket; mi is erőteljesen akarjuk a jogembert, mi sem lebujt akarunk számára, amelyben lakjék, hanem lakást, emberhez méltó színvonalat sürgetünk. Ebben a részben is teljesen a szociálistizmus programját osszuk — akár valamely véres és vérmes demokrata — de vannak köztünk különbségek is; mélyen járó különbségek, melyek nem engedik csödbe jutni programunkat. Mi is haladást sürgetünk, lelki békét emlegetünk, a szívet, anyagot egybeforrasztva: ujjá akarjuk alakítani a világot.”

„A szociáldemokrata és minden szociálist filozófia, amely nem Krisztusi jellemző vonását abban bírja, hogy a periferiát gondozza, de a középpontot elhanyagolja, a világnak szebbé jobba, teljesebbé való tételét sürgeti, de a lelket, az eszményit, a mélyenjáró erkölcsit ignorálja. Mi a periferia? A mi világunk,

társadalmunk, a munkás, munkásügy, a faladatok és intézmények, a jogok és kötelességek: mindezt a periferia hosszú vonala körvonalazza. De a periferiának van lüktető középpontja és ez a *társadalom dobogó szíve: és ezeknek programmba tüzése a különbség közöttünk.* A szociáldemokrácia, amikor a világot reformálni akarja, akkor azt mondja, hogy az emberiséget nem lehet reformálni csak tudományjal: irni-olvasással, szabad iskolával, ingyenes népoktatással. Mindez nagyon szép, nagyon üdvös, de legyetek meggyőződve emberek, *hogy az emberiséget erkölcsi erő, hit és szellemi élet nélkül nem lehet megreformálni.*

Jogot; több jogot annak a negyedik rendnek, mint a hogy több jogot adunk a harmadik rendnek. A világfejlődés, a társadalom okvetlenül latonkét, kilogrammonként esik a világ serpenyőjébe. *Több jogot! De több joggal nem lehet megreformálni az emberiséget. Az emberiségbe kell több erkölcs, több szeretet, több altruizmus, több áldozatkészség, több lemondás, több fejyelem, szóval több lélek és szellem.*

Több szívet, több szívet ebbe a társadalomba, s mikor ezt mondom, nem a nyomorgó társadalomba kívánom én ezt a több szívet, van ott szív elég, hősiesség bámulatos gyémántkiadásban; de tudjátok — szívet belénk! — belénk!

Egyik francia író, — aki drámái miatt ugyan nem igen érdemel dicséretet, de volt szíve a francia nép nyomora iránt, — mikor egyszer hazajött, tornácában egy akasztott embert látott meg a munkások kék zubbonyában, aki a markában görcsösen szorongatott egy cédulát, melyen ez volt írva: Uram! maga szeret engem, szereti a munkásnépet, engedje meg, de ott akartam meghalni, ahol szeretnek.

Ha az ember szereti az embert, akkor van lelke, van hivatása a patronázs terére lépni s akkor lesz egyszersmind áldás és erő munkálkodásán. De annyira akarom hangoztatni a modern szociálmusban a személyest, az egyénit, annyira, hogy csak azokat akarom küldeni a szociális tevékenység mezejére, akik tevékenységüket elsősorban a családi körben fejtik ki. Mert az emberi lélek vetülete — a család, az ember lelke és szíve pedig a család lüktető középpontja. Ez a család ideális mintázása. En nem akarok olyan patronereket, akik saját cselédjeik iránt kegyetlenek; nem akarok olyan patronereket, akik özvegy édesanyjuk iránt mervev — és más szegény özvegyeket akarnak segíteni, — hanem akarok embereket, akik először otthon édesek, otthon háziassak, otthon szeretők, hogy ezt a szeretetet belevigyük az alsóbb néprétegek tengerébe. Az ilyen egyéniség lesz a társadalmi ürességek összekötő kapcsa. Mert mi töltse ki ezeket a társadalmi ürességeket, ha nem a gyáros, aki a munkásaival jót tesz; ha nem a tőkepénzes, aki enyhíti a nyomort? Szóval csak az ember töltheti ki a szociális nagy szakadékokat. Allítsák bele az embert és egybeforrad a szakadék. Mert jellemzi a modern társadalmat, hogy minél műveltebb, annál kegyetlenebb, szívtelenebb — és ez keserűséggel tölti el azoknak a lelkét, a kiknek a szegénység és nyomor jutott osztályrészül. *Tegyünk hát úgy, hogy érezzük, hogy felebarátok, sőt több — egészbarátok vagyunk.*

A keresztényszociális szeretet, nem hiu ábránd, hanem a reális működés, tevékenység programjára esküszik. Itt akar jobb világot; de a jobb világot a jobb embernek megteremtése nélkül, a szerető, a bizó embernek felkeltése nélkül, lehetetlen megteremteni. Azért nekem úgy kell közelednem

mécesemmel ahhoz a szegény emberhez, hogy szegény maradván, mégis a világosság maradjon lelkében. Nekem úgy kell közelednem ahhoz az elkéseredett emberhez, hogy a vigasznak édes balzsama szűrődjék lelkébe, és hogy szívében nyiljék az örök remény. Nem harc, nem háboru, hanem szeretet kell közénk. Ez legalább a társadalom anyanyelve, ez legyen a világ accentusa.

Ezt a férfit, ki ily nyelven s ily szível tudja tolmácsolni a szeretet nagy parancsát, ki így ismeri a világ baját, sebeit, vágyait, nyomorát, elkéseredését, s aki ily precízen tud minderre balzsamos irt, — ezt a férfit hallani kellene a zombori művelt közönségnek is. Reméljük, hogy a jövő évben városunkat is megtiszteli konferenciával. A zombori intelligenciának ünnepnapjai lennének az ő konferenciás napjai.

Egy zombori katolikus.

A regőczei előjáróválasztás.

Válasz a „Bácsmezei Függetlenségnek“.

Azon közlemény, mely a fenti lapban a regőczei előjáró választásról megjelent, csupa ferdités és tévesztés. Ime a bizonyíték sok szó nélkül. Regőczen két politikai párt van. Az egyiknek, az állítólag függetlenségi vagy mint ők magukat nevezik 48-as pártnak vezére Pfeffer János. A másik pártnak, mely tisztán 67-es alapon áll vezére Preininger János.

A két vezér között a különbség, hogy míg Pfeffer János mögött sok olyan polgár áll, aki az új választási törvényjavaslatról várja követválasztási jogát, — értsd szociálisták — addig Preininger mögött legalább kétszáz olyan polgár van, aki máris követválasztó. Észreint Preiningernek nem nagyon szükséges a korteskedés. Már most, ami magát az előjáróválasztást illeti, Preininger pártja nem győzhetett azon egyszerű okból, mivel a kandidációt — értem a birói állásokra — egyenesen Zomborból kapja a főszolgabíró, úgy, hogy a Preininger párttal szóba állani sem volt szabad. Most felelj te szíves olvasó: ezek után melyik a darabont párt a Pfefferé vagy a Preiningeré? Hótiszta függetlenségi párt így nem cselekszik, mert jól mondotta valaki, hogy a Pfeffer pártja tulajdonképpen 48-as szociálista zsidópárt. Bizonyítja Lányi Mór.

Különbén majd találkozunk Filippinél ahol nem a zombori kandidáció szerint fogunk szavazni. Schólem alaikom!

x-y.

A zombori Rákóczi-szoborért.

Még a múlt év szeptemberében kértük a bácsmezei egyeteket, hogy a Zomborban Bácsbodrogyvármegye székhelyén felállítandó Rákóczi szobor alapjának a gyarapítására sziveskedjenek közreműködni.

Akkor a szoborbizottság kezdeményező munkát végzett, ma már örvendetesen tekint az eredményre, mert ma már az összegyűjtött szoboralap 11.000 koronát tesz ki, melynek legnagyobb része országos gyűjtésből származott. Törvényhatóságok, egyesületek, honvédegyletek, pénzintézetek, tanárok, a tanuló ifjúság, tőlünk távolabb eső hazafiak és honleányok karolták fel ügyünket és segítettek minket hazafias célunk elérésében.

Most elérkezett az ideje annak, hogy a mi szűkebb hazánk, a bácskai társadalom hathatósabban is működjék közre arra nézve,

hogy a szoboralap másik részét előteremtse.

A dicső emlékezetű II. Rákóczi Ferenc fejedelem az egész országért áldozott, küzdött és szenvedte el a hontalanság keservét. Működjék tehát közre minden hazafi, honleány, hogy annak az emlékezetét itt és ott látható jellel is fentartsa. A nagy Bácsmezeinek a nagyszámu lakói ezt annál könnyebben tehetik meg, mert sokan lévén hozzá, kevéssel is sokat tehetnek.

Mivel még nagyon sokan vannak, akik nem adakoztak, alkalmuk sem volt rá, ismételve kérjük a társas egyeteket:

Méltóztassanak a vezetőségük által oda hatni, miszerint a téli időszak beálltával a társas körök, mikor élénkül az élet, szenteljék valamely mulatságuknak vagy társas összejövetelüknek a tiszta jövedelmét vagy alkalmi gyűjtését a Rákóczi szobor alapja javára.

Ebben az emlékéllítási hazafias dologban járjunk elől annak a földnek a lakói, akiknek ezen a helyen, a vármegye székhelyén fogja a mi felállítandó emlékünk Rákóczi dicsőségét hirdetni.

Minden legkisebb összeget, a Zombori takarékpénztárba kérünk küldeni „a Rákóczi szoborra“ megjelöléssel.

A hazafias dolgot ismételve ajánlja egyeteik pártfogásába, hazafias üdvözlöt mellett

Zomborban, 1908-ik évi december 15-én a Rákóczi szoborbizottság nevében:

Vértesi Károly,
elnök.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Fazekas segéd. Szalay Ede, zombori fazekas állandó alkalmazásra keres egy segédet.

Kályhástanoncok kerestetnek négy évi tanulódőre, teljes ellátással Zomborban, Ugry István kályháshoz.

Női szabósághoz angol munkára, tanone felvétetik Szabadkán, Barth Henriknél I. kör, 68. sz.

Szabó kismunkások kerestetnek zombori előkelő ögekekhez.

Fiutanonközvetítés. Kerestetnek az ujvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefekötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, késményseprő, könyvkötő, sütő, mézesbábos, kalapos, kötélfontó és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít.

Az ujvidéki ker. szoc. egyesület.

Tájékoztató.

December 20. Pápai ünnepély a kath. leányegyletben.

December 20. A katolikus népszövetség aiakuló ülése, délután, a katolikus kör disztermében.

December 31. A műpártolók körének és a m. á. v. altisztikörnek szilveszter-estélye a m. á. v. altisztii körben.

Prohászka püspök Szabadkán.

(D.) Tegnap este hat órakor a férfiak részére tartott konferenciát. Szavai rohanásra korbácsolták az időt. Azt hittük beszédének végeztével, hogy negyedóráig hallgattuk, s kint az Ave Máriára csendítették meg a hangokat. Egy óráig ragadott magával szelleme.

Ugy éreztük magunkat valamennyien, mint a gyöngyhalász. Az eszmék, az igazságok örvényeinek mélységébe ragadott magával. Vártuk a tenger veszedelmeit, és észrevétlenül menekültünk ki a veszedelmekből, lelkünkben a boldogító igazgyöngyvel. A másik pillanatban a vihartól üzött, megtépett

A betegsegélyző pénztár összes helyiségei

☞ főposta közelébe 1909. évi május hó 1-étől kiadó. ☜

Irodának, üzlethelyiségeknek és privát lakásnak is alkalmas.

==== Bővebbet KOVÁCS BÉLA háztulajdonosnál Damjanich-utca 299-ik szám alatt. ==== 675-12-3

léghajón ragadott bennünket az anyagi mindenség határai felé az igazságok ijesztő vilámai, viharral teli fellegei között. Az agyunk vergődött, a lelkünk kereste a nyugvó pontot, s egyszer csak intelligenciánk Istentől nyert megnyugvással hajtotta fejét az égbolt ragyogó, bársonyos csillagpárnájára.

Hogy miről beszélt? Az éjszaka gondolkodtam, hogy megállapíthassam beszédének fonálát. Az első gondolata mélységes örvénybe ragadott, küzdöttem vele, százfelé kerestem a kimenetet, de az igazság örvényének hatalmas ereje ragadott magával. A felszínre csak azért vergődtem, hogy új gondolatörvénnyel kelljen megküzdennem. Minden egyes gondolata az igazságok örvénye.

Beszélt a megbomlott, a megújulni készülő társadalmi rendről. A csillagok fölé emelkedő intelligenciáról, melyet megtalál a posványban fetrengő alkoholistában is, beszélt az érzéki élvezetekért folytatott eszesített küzdelemről s a könyűnek csufolt lemondás rémekkel küzdő nehéz munkájáról. És a gondolatok ezen örvényében isteni intelligenciája biztosan vezetett bennünket a felé a transzcendentális, örökké való világ felé, melynek ura az Isten, s a melyet lelkünk csak úgy ér el, ha jobbak akarunk lenni e küzdelmekben, hogy jobbakká tegyünk másokat, s így egyenlőkké legyünk, amint azt Isten akarja, amint ő egyenlőknek teremtett bennünket. És hogy ilyenekké legyünk, megtanított bennünket imádkozni Krisztus imájának, a Miatyánknak apoteozisével.

Ma reggel a püspök a Miasszonyunkról nevezett szegény iskolánéknak kápolnájában hallgatta meg a növendékek miséjét, délelőtt 9 órakor meg ő maga mutatta be a szent mise-áldozatot.

Délelőtt tíz óra felé özlött a nőközség a konferencia teremben. A konferencia után a püspök több tisztelgő látogatását fogadta.

Délután 3 órakor ismét zsufolásig megtelt teremben tartotta meg lelketujtító konferenciáját.

17-én, csütörtökön délelőtt nyolc órakor az ifjúságnak tart konferenciát. 9 órakor szentmise a szent Teréz templomban; délelőtt 10 órakor a főgimnázium tornacsarnokában konferencia a nők részére; délután 3 órakor ugyanaz; este 6 órakor, ugyanott konferencia az urak részére.

December 18-án reggel 8 órakor mise, utána a püspök maga osztja ki az áldozóknak az Oltárszentséget.

— **Pápai ünnepély.** A Katolikus Legényegyletben vasárnap délután öt órakor megtartandó pápai ünnepély iránt egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik. A szeretet társadalmának, a katolikus társadalomnak megújuló vérkeringését jelzi a örvendés érdeklődés. Még a műsor is egyike a legvonzóbb műsoroknak. A tegnap közölt műsor kiegészítése képen jelezhetjük, hogy az új ponttal szaporodott. Klazsik Lehel hegedűn játsza Wieniawszky Légende (op. 17.) zene-művét, melyet zongán Ditelján István kísér.

— **Árvalányok ünnepe.** A Miasszonyunkról nevezett szegény iskolánéknak intézete szép ünnepségnek lesz színhelye vasárnap délután 4 órakor. A szabadkai első nőegylet árvalányai pástorjátékokat adnak elő amely után karácsonyi ajándékokkal lepik meg a kisdedeket, akiknek az isteni gondviselés nem engedte meg, hogy szüleik kezéből vegyék a szeretetajándékait. Az apácák pótolják Krisztusi szeretettel a szülői gyöngédséget, s varázsolnak édes mosolyt a kisdedek ajkaira, engedelmeskedve a szeretet forrása, Krisztus szavának.

— **A Kossuth Asztaltársaság karácsonya.** A Kossuth Asztaltársaság e hó 20-dikán, vasárnap délután 3 órakor tartja saját helyiségében Karácsonyfa-ünnepélyét, amely alkalommal tizenkét szegény gyermeket ruháznak föl téli ruhával. A választmányi tagokat, rendes tagokat és érdeklődőket szívesen lát az elnökség.

— **Szabadkai iparkiallításról.** A kereskedelemügyi miniszter értesítette a szabadkai iparkiallítás rendező bizottságának elnökségét, hogy a kiállítás megnyitására Szűry miniszteri tanácsossal, az iparpártolási osztály vezetőjével képviselteti magát.

— **Kinevezés.** Biró Károly dr., polgármester, Csik Dezsőt, vállalatunk üzletvezetőjét, a javadalmi hivatalhoz pénztári ellenőrré nevezte ki.

— **Nyugalmazott tisztviselő.** A törvényszék egy közszereletben álló, régi tisztviselőjét nyugalmazta december 31-dikével az igazságügyi kormány. A nyugdíjazott Probojesevics Lőrincz, akit csak a nyár folyamán neveztek ki irodatisztá. A nyugdíjazott már hetek óta súlyos betegen fekszik.

— **Tanítói kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter, Sztojanovics Illést a sajkás-györgyei állami elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— **Szilveszter estély.** A szabadkai műpártolók köre és a Máv. Altiszti Kör együttesen tartja szilveszter estélyét a Máv. Altiszti-kör helyiségeiben: kabaréval, ólomöntéssel és táncos egybekötve. Az estély iránt már is igen nagy az érdeklődés, hisz nem is csoda, mikor olyan vezető egyének állanak az élén, mint a két kör elnökei, Pietsch Ferencné és dr. Krizse József, Liptai Vince és Aradi Zsigmond, kik fáradhatatlan munkássággal dolgoznak az est sikere érdekében. Megemlítjük még, hogy a jegyek már eddig is igen nagy számban fogytak el és a próbák is elkezdődtek. A részletes műsört a legközelebbi napokban közöljük.

— **Laudate Dominum.** Hangjegyves ének és imakönyv az ifjúság számára Kersch Mihálytól. Egész nyomon kövte 80 fillér. Kapható a Szt. Antal nyomdában Szabadkán.

— **Szabályrendelet jóváhagyás.** A belügyminiszter jóváhagyta Zenta rendezett tanácsu városnak a szabadkikötő és rakodó hely kijelölése és használata tárgyában alkotott új szabályrendeletét.

Tessék meggyőződni róla.

hogy nem felültetése a könyvvásárló közönségnek, mert most érkezett **5000 darab könyv**, amely csak karácsonyig minden elfogadható áron eladatik.

Képes könyvek, mesés könyvek, ifjúsági iratok, olvasmányok, szépirodalmi és egyéb díszművek teljesen új állapotban. — Nagy választék

levélpapír ujdonságokban,

emlékkönyvek, levelezőlap- és fénykép-albumokban, festő dobozokban, íróasztal felszerelésekben. Nagy választék olvasó és mesés szép

karácsonyfa diszekben

Krécsi A. Nándor

könyv- és papirkereskedésében Szabadka, Deák-utca, Kiskápolnával szemben. Tessék a ógre figyelni! • Villamos megállóhely.

INNEN-ONNAN.

Egy megyebeli jegyző mondotta el az alábbi történetet:

A nótárius ur vacsorát adott egy hivatali kiküldött tiszteletére, melyre a község érdeműs bírája is hivatalos volt. A vacsora pompás volt és épen libamáj pástétomot tálaltak, melyet egyéb hiányában — muskátli-levéllel körítették. A bíró, aki rendkívül jó étvágyának örvendett — puposra rakta tányérját a pástétomból, utána pedig illedelmesen kivett egy csomó muskátli-levelet. A jelen voltak alig tudták már visszatartani a nevetést, de a bíró nem zavartatta magát, szépen felvagdalta a leveleket és hol a pástétomból, hol pedig a levelekből vett egy-egy adagot. Már ezt nem tudta megállani a jegyző szó nélkül és odaszólt a község bölcsének:

— Már bíró uram: erre iszunk egyet!

— Bizony instálom alásan, erre muszáj is már! — válaszolt a bíró, miközben nagyokat nyelt. — Nem tudom, de olyan keserű ez a salátájuk, vagy ugorkájuk, vagy nem tudom én micsoda. Pedig hát én nem vagyok — válogató.

Karácsonyi vásárl

Ideiglenes nagy árleszállítás karácsonyra!
Kiváló jeles könyvek teljes új példányokban
— 50—90% engedménnyel.

A leszállított árban kapható könyvek jegyzékét kívánatra ingyen megküldöm.

Alkalmi vétel

közérdekű művek, mesekönyvek, ifjúsági iratok és képeskönyvekből.

Diszes levélpapírok dobozokban, emlékkönyvek, képes levelezőlap-albumok, tintatartók, írómappák, iskolai táskák és irodai felszerelések nagy választékban és legjutányosabb árak mellett kaphatók

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtéren, Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

JAPÁN MESÉK.

Japán eredetiből fordítja: Bibó Bige György.

Mi a macska?

Egyszer egy ember, kivülről egy macskát hozva, nevet akart neki adni. Megpróbálta az egyik nevet, majd a másikat. Egyik sem volt megfelelő. Végre is egyszerűen csak ezt mondotta neki:

„Macska, macska.”

Egy másik ember meghallotta s így szólott:

„Ki az az esztelen? Hát van még ember aki a macskával törődik? Az állatok királya a tigris. Annak nevet kell kiáltani.”

A másik válaszolta.

„A leghatalmasabb a macska. Majd én elmondom, hogy mi ő?”

Egyszer a tigris eldicsekedve mondotta a macskának.

„Erősebb állat mint én, nincsen!”

A macska válaszolta:

„Ha te mondd, akkor úgy van. De mi az, a mi ott egy felhőn közeledik?”

A tigris felnézett s a felhőn látott egy tűzokádó sárkányt repülni. A mint meglátta rémülve elszaladt.

A sárkány erre büszkén mondotta:

„Ime én vagyok a leghatalmasabb állat.”

A felhő, ezt hallván, a sárkányt ledobta mondván:

„Nem vagyok én erősebb mint te?”

Ekkor szél kerekedett s a felhőt elűzte.

Miután a szél erősebb lett, a macska egy házba huzódott be, hogy a szél elálltát bevárja. A szobában a házastárs nem törődve a széllal, nyugodt volt. A macska gondolkozott.

„Hogy nem fúj be a szél a szobába?”

A mint látta az ablaktáblát, így gondolkozott.

„Bizonyosan ez tartja vissza a szelet?”

Az ablak tábla erősebb mint a szél.

Mikor azonban a lámpát eloltották s a házastársak lefeküdtek, egy patkány jött elő s megrágtá az ablak táblát.

A macska most így szólott.

„A patkány erősebb mint az ablak tábla. De ha én megölöm a patkányt, nem-e én vagyok a legerősebb.”

Igy szólott s a patkányra ugrott s azt megölte.

Ezóta mondják csak egyszerűen „Macska” mivel ez az állat hatalmas.

(Folyt. köv.)

— **Katolikusok!** Ne feledjétek, mit mondott Ketteler, mainzi püspök:

— Akinek manapság a kath. sajtó iránt nincs érzéke, az ne tartson számat arra, hogy katolikusnak nevezzék!

Színházi előadás után
KABARÉ
az „Otthon“ kávéházban.

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy **helyben, II-ik körben levő**

SÜTŐDÉMET

VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször **friss sütemény, fehér és rozskenyér** kapható.

A közönség részére **sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.**

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok teljes tisztelettel

Kunszabó Mihály

488-43-38

sütőmester.

KÁVÉ GŐZPÖRKÖLDE

BÜNT KÖVET EL

minden házi asszony a családján, ha nem a „Szultán“ keverék Sugár-féle „Szultán“ pörkölt kávéból — mely 4-féle legjobb faj kávéból van naponta frissen pörköltve — használ háztartásában.

„Családi boldogság, megelégedés lesz érte a jutalom“.

Ugyanott kapható és megrendelhető 5 kiló vételnél:

I. rendű cuba kávé	1 frt 85 kr.
Mocca, arabiai	1 frt 70 kr.
Jáva valódi	1 frt 65 kr.
Ceylon cuba	1 frt 70 kr.

Postacsomagok bérmentve kapható: **Sugár Manó** fűszer- és csemege-kereskedésében Szabadka, Rudics-utca (saját ház).

KÁVÉ GŐZPÖRKÖLDE

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli időnyre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen túl is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban *saját költségemen* a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*. Vesselényi-ut.

Hadnagy István.

159-118

papi és polgári szabó.

SCHWÁB JÓZSEF

műorás és ékszerész
Szabadka (Rudics- és Petőfi-utca sarkán).

Olcsó árak! Kitűnő órák!

Dusan felszerelt raktár a legújabb dupla hanggüttel faliórákból.

Bámulatolcsó áron

a karácsonyi vásár tartama alatt az összes raktáron levő órák és ékszerek mélyen leszállított áron lesznek elárúsítva. 677-10-3

Arany, ezüst és nikkell zsebórák.

Raktára a világhírű Schaffhausen, Zenith, Intact, Omega, B. Modes, Perfecta óráknak! Ez óráim másodpernyi pontossággal járnak és feltétlenül megbízhatók!

Javításokat olcsón elfogadok.

Törött aranyat becserelek.

== ZSEBÓRA 5 koronától kezdve. ==

26152/1908. sz.

678-1-1

Hirdetmény.

Miután az alább jelzett nádasokra megtartott árverés megsemmisített közhírré tétetik, hogy a palicsi halászháztól Geiger szállásig terjedő nádas 27., 28. és 29. számú parcellái **f. évi december hó 11-én d. e. 10 órakor** a gazdasági ügyosztályban, a Ludas nagyréti, a Ludas szigeti és a Ludas szárazréti nádasok pedig **f. évi december hó 12-én d. e. 9 órakor** a helyszínen nyilvános árverés útján elfognak adatni.

Kelt Szabadkán, 1908. évi december hó 6-án.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város céljaira 1909-ik évben szükségletű szalma szállítására az árlejtés folyó évi **december hó 20-án délelőtt 10 órakor** a gazdasági ügyosztályban fog megtartatni.

Az árlejtés biztosítására 200 kor. készpénz avagy az ezt pótlás óvadékkul elfogadható értékpapír teendő le. Egyéb árlejtési feltételek a gazdasági ügyosztályban megtekinthetők.

Kelt Szabadka, 1908. dec. 13-án.

679-1-1

A városi tanács.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.“

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás“ ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasic Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kölcsey-utca 254.

Balázs Piri Kálmán

szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos

órák és ékszerész. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényképész mellett.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István

épület-műlakatos és gépjavitó üzlete Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesch-palota. Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat, sírkereteket, szivattyús kutakat, varrógépek és kerékpárok szakkereskedésének javítását, szobacsengők és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus, kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelőbb bevásárlási forrás.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Egressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter

disztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai

húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

disztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Siflis Gyula

hentesáru-üzlete és füstöldéje. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztipics Albert

épület- és műlakatos. Szabadka, VI. kör, Petőfi-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, disztemetkezési, női- és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I., Deák-utca, Vermes-féle házban.